

Nationaløkonomisk Forening.

I Foreningens Møde d. 11. Marts fremkaldte Kontorchef E. Meyers Fordrag om Indkomst- og Formueskatten følgende Diskussion:

Kontorchef Trap udtalte, at den iaften diskuterede Indkomstskat efter hans Skøn maatte betegnes som et Fremskridt. Vilde Regeringen forsøge gennemsat en Reform af de direkte Statsskatter med det Formaal at lade en Del af disse tilflyde Kommunerne — hvilket vel lod sig forsvare — kunde den enten vælge at supplere de bestaaende Udbytteskatter med nye af samme Art, som ramte de Indtægtskilder, der hidtil vare slupne med for billigt Køb, eller den kunde foreslaa en Indkomstbeskatning ved Siden af de alt bestaaende direkte Skatter. Det er den sidste Vej, Regeringen har valgt og vistnok med Rette. Ganske sikkert vilde en Statsindkomstskat i Begyndelsen møde en Del Modstand; men Manglerne ved denne Skatteform knytte sig dog, naar Skatteprocenten ikke er for høj, væsenlig til dens praktiske Gennemførelse og blive derfor mindre tungt vejende. efterhaanden som Befolkningen lever sig sammen med Skatten. Anderledes med nye Udbytteskatter; her hæfte Manglerne netop ved Skattens Princip, en Paaligniag efter ydre Kende-

mærker, og selv om man kunde naa til en i Øjeblikket retfærdig Skattefordeling, vilde alle Begivenheder, der i Fremtiden forrykkede de forskellige Indtægtskilders relative Udbytteevne, hurtigt paany skabe Uretfærdigheder. Den foreslaaede Indkomstskat havde desuden, isoleret betragtet, store Fortrin, navnlig dette, at den beskattede Formueindtægt stærkere end Indtægt af personlig Virksomhed. Medens Taleren i store Træk kunde slutte sig til den af Indlederen udtalte Bedømmelse af Lovforslaget, og for saa vidt ikke behøvede at gøre nærmere Rede for sit Standpunkt, var der dog enkelte Spørgsmaal, om hvilke han havde en fra denne afvigende Opfattelse.

Taleren var saaledes en Modstander af, at Lovforslaget havde fritaget al Konjunkturgevinst, for saa vidt den ikke hidrørte fra Salg af Genstande i Spekulationsøjemed eller som en Udøvelse af den Skattepligtiges Næringsvej; han vilde dog ikke være med til at ramme enhver Værdistigning, selv om den var af forbigaaende Karakter, ikke alene fordi en saadan — t. Ex. for faste Ejendommens Vedkommende — vilde være overordenlig vanskelig at konstatere, men navnlig, fordi Statens Udbytte af Indkomstskatten da under skiftende Konjunkturer vilde komme til at svinge overordenlig stærkt; thi det maa erkendes, at Konsekvensen af en Konjunkturbeskatning er Tilladelse til at fradrage Værdifald ved Skatteansættelsen. Den fremhævede Betænkelighed gør sig imidlertid langt fra saa stærkt gældende, naar man kun rammer den realiserede Konjunkturgevinst. Nu rettes der vel hyppigt den Invending mod at beskatte en saadan Værdistigning, at den ofte skyldes en al-

mindelig nedadgaaende Bevægelse i Rentefoden, der bringe alle udbyttebringende Værdier i Vejret, medens Skatteyderens Indtægter før og efter Værdistigningen kunde være de samme. Selv her mente Taleren, at det i de fleste Tilfælde ikke vilde være uretfærdigt at beskatte Værdistigningen. Sker Salget til Forbrug, er det en stor Fordel, at dette har fundet Sted under et højt Prisniveau; er Hensigten dermed at anbringe de indvundne Penge i nye Foretagender, paaregner Ejeren jo i alt Fald et større Udbytte og har den uomtvistelige Fordel at se Værdistigningen endelig fastslaaet. Men navnlig er det ikke stemmende med Retfærdighed, at en Værdistigning, der hidrører fra, at en Genstand paa Grund af Konjunkturerne giver forøget Udbytte, ikke rammes, medens den Formueforøgelse, der skyldes opsparet og anvendt Kapital, maa betale Skat. Man tænke sig t. Ex. to Landmænd, der eje Gaarde af lige Værdi og sælge dem efter et vist Antal Aars Forløb med samme Gevinst. For den enes Vedkommende skyldes Værdiforøgelsen den Omstændighed, at han aarlig har nedlagt opsparede Kapitaler i Jorden eller sat dem i Bygninger og Materiel; den anden derimod høster, uden at han selv behøver at røre sig, Fordelen ved, at hans Ejendom har været beliggende i Nærheden t. Ex. af en Jernbane eller en Sukkerfabrik. Er det nu rigtigt, at den første beskattes af de aarlig opsparede og anvendte Kapitaler, medens den anden faar Lov til afgiftsfri at trække sin Gevinst i Land? Der kunde synes maaske at være noget ubilligt i at beskatte den realiserede Værdistigning, men lade den urealiserede gaa fri; men herved maa det dog erindres, at Størstedelen af den ureali-

serede Konjunkturgevinst er underkastet Omskiftelsernes Pendulsvingninger.

Med Hensyn til Størrelsen af det skattefrie Minimum var Taleren enig med Indlederen i, at dette var for lavt. I andre Lande var det da ogsaa betydelig højere end her foreslaet. Ikke alene var dette Tilfældet i England, men selv i Preussen, hvis Forhold jo i denne Sammenhæng vare mere ensartede med Danmark, havde man dog et skattefrit Minimum af 900 Rmk. — Det var utvivlsomt rigtigt, at det tillodes at gøre Afdrag for de Børn, Skatteyderen havde at forsørge, men man burde da ikke standse ved 3—4 Børn, thi Skatteevnen blev mindre, jo flere Børn der var. Taleren var ikke sikker paa, at det var rigtigt at fastsætte 15 Aar som Aldersgrænse for de Børn, der kunde komme i Betragtning ved Fradrag. Børnene kostede jo i mange Tilfælde mere, naar de bleve ældre. I det hele taget burde der maaske mere, end Lovforslaget gjorde det, tages Hensyn til saadanne konkrete Omstændigheder, der kunde tynde i det enkelte personlige Budget. — Om Formuebeskatningen skulde Taleren endnu kun tilføje, at medens denne iøvrigt havde hans fulde Sympathi, fandt han, at man gik alt for rigoristisk frem, naar man vilde medtage saa smaa Formuer som 2000 Kr. Med Hensyn til det rette Valg af Undergrænsen kunde henvises til den preussiske Skat, hvor der anvendtes en Kombination af Formuen og Indtægten, som syntes at være meget hensigtsmæssig.

Direktør Bramsen vilde rette en Misforstaaelse, som Indlederen havde gjort sig skyldig i med Hensyn til Talerens Standpunkt overfor Formueskatten. Han

havde ikke udtalt sig for Formueskattens Forandring til Arveafgift i al Almindelighed, men kun for, at den her foreslaaede Formueskat ombyttedes med en Art Arveskat. Sagen var nemlig den, at en Formueskat som den her foreliggende ikke havde noget Sidestykke i hele Europa. Det særlige var Anvendelsen af den tvungne Selvangivelse paa en Beskatning af al Formue — uproductiv saavel som productiv. Taleren var af den Opfattelse, at det i mange Tilfælde vilde vise sig ganske umuligt at angive i alt Fald den uproductive Formues Størrelse. I Preussen havde man da heller ikke vovet at forlange tvungen Selvangivelse af Formuen, men man havde givet Regler for, hvorledes de skatteansættende Myndigheder skulde gaa frem for at udfinde denne. Disse Regler og Instruktioner, som man i Preussen havde givet for Skattekommissionerne, havde man nu i det danske Forslag uden videre givet Anvendelse paa det enkelte Individ, og dette var ganske absurd. Taleren var ikke nogen Modstander af Formueskat som saadan, men af Formueskat med tvungen Selvangivelsespligt. Mere rationelt var det at gaa den Vej, man havde valgt i England, nemlig at indføre en Dødsbo-Skat, som udredes, forinden Arveafgiften beregnes. Hvis man opkrævede en saadan Dødsbo-Skat med 1 $\frac{0}{10}$, vilde man derved opnaa det samme som ved 33 Aars Formueskat, opkrævet med den i det danske Forslag forudsatte Skattesats. — Skat til Staten af Aktieselskaber ansaa Taleren for en Urimelighed; hvordan man end ordnede den, vilde den blive overvæltet paa Befolkningen. Det var noget andet, at Skat paa Aktieselskaber kunde være berettiget i Kommunerne af Hensyn til den mel-

lemkommunale Skattefordeling. — Som Indlederen havde udtalt, var der i og for sig ingen Grund til at fritage Livsforsikringspræmier for Skatten. og naar man i England og Tyskland havde gjort det, var det kun for at opmuntre til Forsikring. — Indlederen var gaaet let hen over Spørgsmaalet om Beskatning af Pensioner ved Formueskat. Taleren maatte tilstaa, at han ikke forstod, hvorledes man kunde komme til det Resultat, at en Pensionist burde betale baade Indkomstskat af det aarlige Pensionsbeløb og Formueskat af dettes kapitaliserede Beløb. — At beskatte saa smaa Formuer som 2000 Kr. fandt Taleren ganske urimeligt. — Om Progressionen havde Indlederen udtalt, at denne ikke indeholdt noget socialistisk, men det var dog sikkert, at hvis Progressionen ikke indeholdt noget, der skræmmede, vilde den have langt flere Tilhængere, end den havde, hvad andre Udtalelser af Indlederen ogsaa tydede paa. Der var ogsaa det betænkelige ved at anvende Progression, at man maatte give denne en vilkaarlig Grænse, saaledes som man bl. a. ogsaa havde gjort i den preussiske Skat. Den Methode, Indlederen havde givet Anvisning paa, førte ud paa en farlig Glidebane. — I Modsætning til den preussiske Lov vilde den danske inddrage Patent- og Forlagsrettigheder under Formuebeskatningen; men saadanne mere ideelle Formuer burde man dog nok helst lade gaa fri.

Redaktør Aleksis Petersen-Studnitz var ikke bleven overbevist om den hele Skatteforandrings anbefalelsesværdighed. Han troede, at gamle Andræ, hvis han havde levet, vilde have fundet Anledning til at gentage sine tidligere Udtalelser om hvad «Reformer» betød, — ny Former, andre Former, men maaske ikke

bedre Former. Forøvrigt udtalte han sig særligt mod Selvangivelsestvangen, som — der hvor man havde prøvet den for Formuens Vedkommende, nemlig i Amerika — havde vist sig uheldsvanger. [Jfr. S. 307 fg.]

Folketingsmand Neergaard sluttede sig i det hele til de Talere, der havde forsvaret Loven. Redaktør Petersen-Studnitz's Dom over Forslaget var for haard, og det var navnlig urigtigt at karakterisere det som en Kopi af den preussiske Skat. Mønsteret var ikke hentet specielt fra Tyskland, men man havde her forsøgt at realisere den sidste Menneskealders Skatte-theorier. — Til Direktør Bramsen bemærkede Taleren, at den af ham foreslaaede Dødsboskat ikke vilde kunne erstatte Formueskatten, idet mange Formuer vilde være formindskede eller endog opbrugte før Besidderens Død. Den foreslaaede Formueskats Satser vare ganske vist smaa, men saa man dem i Forhold til Indkomstskattesatserne, vare de dog ikke saa ganske uden Betydning. — Den tvungne Selvangivelse vilde man næppe kunne undvære for Indkomstskattens Vedkommende, og det var ikke let at se, hvorfor det skulde være mere forkasteligt at anvende Principet paa Formuebeskatningen end paa Indkomstskatten, ja det vilde endogsaa være lettere for de skatsættende Myndigheder at kontrollere Misbrug overfor Formueangivelser end overfor Indtægtsangivelser. En haarfin, nøjagtig Formueangivelse var ganske vist umulig, men herom var der heller ikke Tale. Vanskelighederne vare væsentligst theoretiske, i Praxis vilde man komme forholdsvis let ud over dem, især hvis man opgav at fordre specificeret Angivelse. — Man skulde ikke være alt for bange for Muligheden af en Dobbeltbeskatning gennem

Skatten paa Aktieselskaber. Fire Procent var ikke meget under det Udbytte, som danske Aktieselskaber i Almindelighed give, og der vilde derfor næppe være ret mange Aktionærer, som vilde blive dobbeltbeskattede. Derimod var der Anledning til at vise Skaansomhed overfor andre Klasser af Selskaber, Andelsselskaber o. l. hvor der i Virkeligheden ikke var nogen Indtægt at beskatte. — Livrenter burde man ikke skaane helt, de burde beskattes, men dog ikke baade med Indtægts- og med Formueskat. — Grænsen for den skattepligtige Formue burde, efter Talerens Mening, ikke være under 4000 Kr.; dette var ikke noget vilkaarligt valgt Tal, men det havde en Slags Hævd i den oprindelige Lovgivning om Husmandskreditforeninger. — Pensioner vare at betragte som opsparet Embedsindtægt, og der var ingen Betænkelighed ved at medtage dem under Formuebeskatningen. — En Hovedindvending imod Lovforslaget var det, at det var noget for theoretisk, for doktrinært, saaledes at der var mange Bestemmelser, som, uagtet de vare fuldstændig principrigtige og i Konsekvens med andre Punkter, dog vare praktisk uudførlige.

Cand. polit. Adolph Jensen troede, at man noget havde overdrevet Betænkelighederne ved den tvungne Selvangivelse. Principet var blevet angrebet fra to Hold. For det første skulde det være forbundet med store praktiske Vanskeligheder at angive Formuens Størrelse, Vanskeligheder, som man dog, efter Folkethingsmand Neergaards Mening, vilde kunne komme ud over ved at gaa lidt mere summarisk til Værks, end Forslaget forudsatte. Den anden Anke imod Selvangivelsespligten var med størst Styrke blevet

fremført af Redaktør Petersen-Studnitz. Det skulde erfaringsmæssigt være godtgjort, at den tvungne Selvangivelse virkede demoraliserende paa Skatteyderne. Taleren vilde snarere være tilbøjelig til at tro paa, hvad man fra mere optimistisk Side lovede sig af Selvangivelsespligten som et moralsk og økonomisk opdragende Moment. I hvert Fald var der ingen Grund til at agte paa amerikanske Skræmmebilleder. Man havde jo fra Lande, med hvis offentlige Moral vi Danske stod mere i Niveau, Erfaringer for, at Selvangivelsen, anvendt paa Indkomstskatten, havde givet udmærkede Resultater. Det var saaledes en almindelig Mening, at det skyldtes Deklarationspligten, at den preussiske Indkomstskat af 1891 i det første Skatteaar gav et Udbytte af 50 Procent mere, end man havde kalkuleret paa Grundlag af Erfaringerne fra den tidligere Klassekat, og der var vel ingen Grund til at antage, at Folk vare mere ærlige med Angivelsen af deres Indtægt end med Angivelsen af deres Formue.

Indlederen bemærkede overfor Kontorchef Trap, at medens han indrømmede, at der overfor visse Konjunkturgevinster kunde opstaa Anomalier ved Lovforslagets Bestemmelser, maatte man dog af Hensyn til de af ham anførte Grunde fastholde disse, og navnlig vilde det være uretfærdigt at beskatte den realiserede Gevinst, naar man var nødt til at lade den urealiserede gaa fri. Der kunde meget let nævnes Exempler paa, at den, der beholdt sin Ejendom, i Virkeligheden stod sig bedre end den, der af forskellige Forhold blev tvungen til at realisere den. Overfor Direktør Bramsen maatte det hævdes, at man ved en Estate-duty

i Lighed med den engelske ikke naaede det Formaal, som tilsigtedes ved den foreslaaede Formueskat, idet denne skulde være et stadigt Supplement til Indkomstskatten, hvorved de Uretfærdigheder, der kunne klæbe ved en ren Indkomstskat, mildnedes, saa at de enkelte stadig kom til at betale en Skat, der saa korrekt og retfærdigt som muligt udmaaltes efter deres økonomiske Situation. En Dødsboskat kunde desuden i visse Tilfælde komme til at ramme helt andre Personer end dem, Loven vilde have fat paa, f. Ex. i de Tilfælde, hvor Formuen var testamenteret bort i velgørende eller lignende Øjemed. — Progressionen efter det af Indlederen foreslaaede Skema vilde ikke have nogen afskrækkende Karakter, selv om den fortsattes op til 100 $\%$, dels fordi man først vilde naa herop til, naar Indtægten havde en ganske enorm Størrelse, og dels fordi Skatten jo selv i dette Tilfælde kun vilde hvile med 100 $\%$ paa en forsvindende lille Brøkdæl af Indtægten. — Selv om Formueskatten efter Forslaget var ret beskeden, var den dog ikke af saa ringe Betydning, som Nogle mente. Skatten paa 100,000 Kroner var ganske vist kun 30 Kr., men dette betød jo bl. a., at medens den, der havde en Arbejdsindtægt af 4000 Kr., betalte 42 Kr. i Skat, vilde den, der havde samme Indtægt som Rente af en Kapital paa 100,000 Kr., komme til at betale 72 Kr., og dette var dog ikke nogen helt forsvindende Forskel.

Professor Wm. Scharling udtalte, at han havde en ganske anden Opfattelse af Lovforslaget end den, der var kommen til Orde gennem Flertallet af Aftens Talere. Han ansaa ikke den foreslaaede Reform for god og ansaa ikke det foreliggende Lovforslag

for godt. Indkomstskatten var vel en brugbar Skat, men heller mere; den havde mange Mangler. En Hovedanke var det, at Skatten i mange Retninger sejlede under falsk Flag; bag dens tilsyneladende minutiøse Retfærdighed skjulte der sig en Mængde Uligheder. En Embedsmand med Repræsentationspligter havde ikke, med samme Indtægt, den samme Skatteevne som en Næringsdrivende, der kunde leve, som han vilde. En Familieforsørger havde ikke samme Skatteevne som en Ugift o. s. fr. Selv om Indkomst- og Formueskatten nu ikke gjorde Ret og Skel til alle Sider, kunde den dog maaske være et ganske godt Led i Skattesystemet; den var maaske netop haard mod dem, der ved andre Skatter slap for let. Men saa kom der en anden Betænkelighed, nemlig at den store Befolkning, og da navnlig Bondestanden, men ogsaa en stor Del af den næringsdrivende Klasse, ikke havde Begreb om at opgøre Indtægter og Formue. Maaske vilde dette blive bedre i Fremtiden, men i Øjeblikket troede Taleren ikke, at Befolkningen var tilstrækkelig moden til, at Skattens Apparat kunde virke sikkert og godt. Hvad den tvungne Selvangivelse angik, da var denne Talerens Følelse absolut imod, og saaledes gik det de fleste. Man var i Almindelighed utilbøjelig til at lægge Oplysninger om sin Indtægt og Formue frem for andres Beskuelse. Det kunde heller ikke nægtes, at Deklarationspligten indeholdt en Tendens til at demoralisere. Med Hensyn til Selvangivelsesmaaden, fandt Taleren, at Lovforslagets Bestemmelser ikke tydede paa, at man kunde slaa sig til Ro med en saa summarisk Fremgangsmaade, som Folketingsmand Neergaard havde anbefalet. — I det hele

taget kunde Taleren ønske, at Lovforslaget havde været betydelig mere kulant og mindre smaatskaaret, end det her fremtraadte.

Folketingsmand Neergaard: Naar Professor Scharling betegnede Lovforslaget som uretfærdigt, skulde det indrømmes, at det ikke var absolut retfærdigt, men det var jo ingen Skat, og denne vilde dog virke mere retfærdigt end flere af de bestaaende Skatter, f. Ex. Bygningsafgiften. Taleren troede, at Scharling overvurderede Vanskelighederne ved Selvangivelsen; i København var der dog en meget stor Del af de kommunale Skatteydere, der valgte at angive deres Indtægt selv.

Scharling: Selvangivelse er i København et Nødværgemiddel overfor en for høj Ansættelse af Ligningskommissionerne og navnlig imod disses ganske uberetigede Opskruen af Skatteansættelsen Aar efter Aar.

Meyer: Men det viser dog, at man er i Stand til at selvangive.

Formanden sluttede her Mødet, idet han takkede for den livlige Deltagelse i Diskussionen. Denne fortsattes senere, privat, efter en Fællesspisning.
